

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/310/2019
Identifikačné číslo spisu: 4311201524
Dátum vydania rozhodnutia: 31.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4311201524.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Okresného stavebného bytového družstva Levice, so sídlom v Leviciach, Ku Bratke 3, zastúpeného JUDr. Alexandrom Kuchárikom, advokátom so sídlom v Leviciach, J. Hollého 11, proti žalovanému A. M., bývajúcemu v Y., zastúpenému Mgr. Tomášom Jamrichom, advokátom, so sídlom vo Vrábľoch, Moravská 784/35, o zaplatenie 226,95 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 11C/88/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. marca 2019 sp. zn. 5Co/149/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Nitre z 27. marca 2019 sp. zn. 5Co/149/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Levice (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhal, aby súd stanovil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 226,95 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % počnúc dňom 5. júna 2009 až do zaplatenia.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 25. augusta 2017 č. k. 11C/88/2011-550 v spojení s opravným uznesením z 28. augusta 2017 č. k. 11C/88/2011-570 vo výroku I. rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 156,67 eur a úrok z omeškania 9 % ročne zo sumy 156,67 eur od 19. júna 2009 do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, vo výroku II. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, vo výroku III. rozhodol, že žalobca má právo na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 38,06 % a vo výroku IV. rozhodol, že štát má právo na náhradu trov proti žalovanému v rozsahu 69,03 % a proti žalobcovi v rozsahu 30,96 %. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že prihliadol pri rozhodovaní o žalobe na výšku skutočných nákladov, ktoré žalovaný bol povinný žalobcovi uhradiť, ako aj na výšku úhrad žalovaného a na účel platieb, ktoré žalovaný pri platbách uviedol. Uviedol, že žalovanému vznikla povinnosť uhradiť žalobcovi skutočné náklady za plnenia poskytované s užívaním bytu za obdobie od 1. januára 2008 do 31. decembra 2008, a to náklady na poistenie bytového domu 206,86 Sk, t. j. 6,87 eur, náklady na prevádzku domu 18,68 Sk, t. j. 0,62 eur, náklady na činnosť zástupcov vlastníkov 273,70 Sk, t. j. 9,09 eur, náklady na správu bytového domu 1.728,00 Sk, t. j. 57,36 eur, náklady na služby nevýrobnej povahy 30,15 Sk, t. j. 1 euro, náklady na

elektrickú energiu na spoločné priestory 469,38 Sk, t. j. 15,58 eur, náklady spojené s vyúčtovaním 260,63 Sk, t. j. 8,65 eur, ústredné kúrenie (základná zložka) 2.373,39 Sk, t. j. 78,78 eur, vodné a stočné 6.117,28 Sk, t. j. 203,06 eur, náklady na zrážkovú vodu (dažďovú) vodu 241,55 Sk, t. j. 8,02 eur, celkove 389,03 eur. Rovnako uviedol, že žalovanému vznikla povinnosť uhradiť žalobcovi náklady do fondu prevádzky, údržby a opráv 11.499 Sk, t. j. 381,70 eur. Celkove skutočné náklady činia 770,73 eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že prihliadol na skutočné náklady tak, ako boli vyčíslené v znaleckých posudkoch, s výnimkou nákladov - základná položka z ÚK. Pokiaľ ide o skutočné náklady do fondu prevádzky, údržby a opráv pre účely vyúčtovania vychádzal z výšky predpísaných platieb, predpísaných preddavkov, nakoľko náklady fondu sa nerozúčtovávajú na jednotlivé jednotky. Pre účely vyúčtovania sa výška predpísaného preddavku rovná tak výške skutočných nákladov.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 27. marca 2019 sp. zn. 5Co/149/2018 vo výroku I. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 226,95 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 226,95 eur od 19. júna 2009 do zaplataenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, vo výroku II. žalobcovi voči žalovanému priznal náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu a vo výroku III. štátu Slovenskej republiky priznal voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, na ktorý aplikoval aj správne ustanovenia hmotnoprávných predpisov, z ktorých však nevyvodil úplne správny záver, najmä pokiaľ ide o zvyšnú zamietajúcu časť žaloby, vo finančnom vyjadrení týkajúcu sa zamietnutia žaloby žalobcu ohľadne zaplataenia sumy 70,28 eur (226,95 eur - 156,67 eur). Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu prezentovanou v jeho odvolaní ohľadom nákladov na studenú vodu (vodné a stočné) a za zrážkovú vodu (dažďovú), ktoré majú predstavovať sumu 6.565,40 Sk za vodné a stočné a sumu 336,63 Sk za dažďovú vodu, a nie zo sumy 6.117,28 Sk a 241,55 Sk, z ktorých na základe znaleckého posudku znalkyne Zuzany Trubačovej vychádzal súd prvej inštancie. Uviedol, že pokiaľ ide o samotnú výšku príspevku žalobcu do fondu prevádzky, údržby a opráv za r. 2008, tak odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie považoval tento príspevok za poskytnutý v sume 329,42 eur, ako preukazuje rozvrh celkového príspevku žalovaného v sume 1.512,65 eur na roky 2005 až 2009. K rozdeleniu sumy 1.512,65 eur na roky 2005 až 2009 uviedol, že sa tak stalo na základe čl. IV bod 9 zmluvy o výkone správy, ako aj s prihliadnutím na samotný obsah písomných podaní žalovaného adresovaných žalobcovi zo dňa 26. februára a 12. októbra 2008. Odvolací súd uviedol a mal za to, že žalovaný na rozdiel od ostatných vlastníkov bytov v danom obytnom dome neprispel do fondu prevádzky, údržby a opráv žiadnou finančnou sumou. Ak žalovaný do predmetného fondu za r. 2008 zaplatil preukázateľne sumu 329,42 eur, tak potom rozdiel medzi takouto sumou a sumou 381,70 eur, ktorú uvádzal súd prvej inštancie ako výšku príspevku žalovaného do fondu prevádzky, údržby a opráv za r. 2008, predstavuje 52,28 eur (381,70 eur - 329,42 eur). Suma 52,28 eur predstavuje vlastne výšku platby, ktorou by sa mal žalovaný z titulu splátky za rok 2008 podieľať na splácaní finančnej výpomoci, ktorú majiteľom bytov v danom obytnom dome poskytol žalobca vo výške 170.000 Sk so započítaním termínu splácania od 1. augusta 2008. Žalovaný prispel žalobcovi v roku 2008 celkovo sumou 1.745 eur, pričom do fondu prevádzky, údržby a opráv mu bola zarátaná na obdobie rokov 2005 až 2009 suma 1.512,46 eur. Rozdiel medzi týmito dvoma sumami predstavuje sumu 232,35 eur, ktorá žalovanému spolu so sumou 329,42 eur bola žalobcom zarátaná na úhradu skutočných nákladov za plnenia poskytované s užívaním bytu za r. 2008. Žalobca tieto skutočné náklady vyčísľil vo výške 788,73 eur, pričom žalovaný z nich žalobcovi za tento rok zaplatil spolu sumu 561,77 eur (329,42 eur + 232,35 eur). Rozdiel medzi sumou skutočne vyčíslených nákladov žalobcom za r. 2008 v sume 788,73 eur a sumou skutočne zaplataenou žalovaným žalobcovi na tento účel, t. j. 561,77 eur predstavuje sumu 226,95 eur, ktorú s poukazom na ustanovenie § 388 CSP zaviazal vrátae 9 % ročného úroku z omeškania od 19. júna 2019 až do zaplataenia, odvolací súd zaplatiť žalovaného žalobcovi v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej ako „dovolaateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil poukazom na § 420 písm. f/ CSP. Uviedol, že odvolací súd postupoval v priamom rozpore s § 384 ods. 1 CSP. Dôvodil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery, ako súd prvej inštancie bez toho, aby vo veci vykonal

dokazovanie v potrebnom rozsahu. Má za to, že ak sa chcel odvolací súd odchýliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie, mal dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP zopakovať a zadovážiť s i tak rovnocenný podklad. Ďalej poukázal na svojvoľné tvrdenia odvolacieho súdu, prípadne tvrdenia v rozpore s vykonaným dokazovaním. Navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia a navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

5. Žalobca k dovolaniu uviedol, že tvrdenia dovolateľa, že tento prípad nesie znaky extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdov sú účelové a právne absurdné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie), (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd zistil, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§

428 CSP) a dovolateľ v ňom napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie.

13. Dovolateľ v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP.

14. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ namietal, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (por. sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Pod „procesným postupom“ sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol spor). Len ak je (takto interpretovaný) procesný postup nesprávny, môže byť strane sporu znemožnená realizácia jej procesných oprávnení (porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pojem „procesný postup“ teda nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ teda nemožno rozumieť samo rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (por. sp. zn. 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017, 8 Cdo 187/2017).

17. Dovolateľ vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 420 písm. f/ CSP vo svojom dovolaní namietal vadu konania, ktorá spočívala v tom, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery ako súd prvej inštancie bez toho, aby vo veci vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu. Má za to, že ak sa chcel odvolací súd odchýliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie, mal dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP zopakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad. Ďalej poukázal na svojvoľné tvrdenia odvolacieho súdu, prípadne tvrdenia v rozpore s vykonaným dokazovaním.

18. Podľa § 384 ods. 1 CSP ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

19. Dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že vyhovel žalobe žalobcu v plnom rozsahu. Avšak z obsahu odôvodnenia odvolacieho súdu taktiež vyplýva, že odvolací súd konštatoval, že sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu

prezentovanou v jeho odvolaní ohľadne nákladov na studenú vodu a za zrážkovú vodu, ktoré majú predstavovať v úhrne 6.565,40 Sk za vodné a stočné a sumu 336,63 Sk za dažďovú vodu a nie sumy 6.117,28 Sk a 241,55 Sk, z ktorých na základe znaleckého posudku znalkyne Zuzany Trubačovej vychádzal súd prvej inštancie.

20. Dovolací súd v podobných súvislostiach stabilne zastáva názor, že je neprípustné, aby odvolací súd k svojim odlišným skutkovým zisteniam dospel len na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie. Na to, aby ich mohol inak zhodnotiť, ich musí v odvolacom konaní opäť vykonať.

21. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery, ako súd prvej inštancie bez toho, aby vo veci vykonal (zopakoval) v potrebnom rozsahu dokazovanie. Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvej inštancie na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného sporového konania. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam dospel v podstate iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) spôsobom „ex cathedra“ napriek tomu, že bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (čo zakladá ďalšiu vadu zmätočnosti).

22. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd postupoval v priamom rozpore so znením ustanovenia § 384 ods. 1 CSP, a teda sa natoľko odchýlil od jeho znenia, že zásadne poprel jeho účel a význam, keď dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako prvoinštančný súd bez vykonania vlastného dokazovania alebo jeho zopakovania v odvolacom konaní; k odlišnému hodnoteniu dôkazu má odvolací súd povinnosť poskytnúť sporovej strane možnosť sa k nemu vyjadriť. Pokiaľ tak neurobí, možno považovať jeho odchýlné skutkové závery za nepodložené, urobené v rozpore s § 204, § 378 ods. 1 a § 384 ods. 1 CSP a v takom prípade je odvolacie konanie postihnuté vadou podľa § 420 písm. f/ CSP (por. sp. zn. 3 Cdo 111/2017).

23. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľovi ako strane sporu bolo procesným postupom odvolacieho súdu znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

24. Vzhľadom k tomu, že dovolací súd vyhovel námietke týkajúcej sa nevykonania dokazovania odvolacím súdom, tak sa ďalej nezaoberal ďalšími námietkami vyplývajúcimi z § 420 písm. f/ CSP.

25. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre z 27. marca 2019 sp. zn. 5Co/149/2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

26. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.